

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 4168
Tarih : 11.11.2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 11/11/2019
Sayı: -120.10-E 00000563929

0000563929

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'deki azınlık toplumlarının büyük bir yıkım yaşamasına neden olan Varlık Vergisi yasası 11 Kasım 1942 tarihinde TBMM tarafından oybirliğiyle kabul edildi. Azınlıklar üzerinde yıkıcı etkileri olan Varlık Vergisi uygulamasının üzerinden tam 77 yıl geçmesine rağmen, Varlık Vergisi Kanunu ile mağdur edilen, bütün malını ve hatta yaşamını kaybeden kişilerin kayıplarını tespit etmek için TBMM bugüne kadar adım atmadı.

Bu nedenle; Varlık Vergisi yasasını hazırlayan ve uygulayan kamu görevlilerinin belirlenmesi, yaşanan can ve mal kayıplarının tespit edilmesi, mağdur olan kişilerin maddi ve manevi kayıplarının tazmin edilmesi, bu sayede geçmişle yüzleşmenin sağlanması ve geç de olsa adaletin yerini bulması için, Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Garo PAYLAN

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Vatandaşlarımızdan bir defaya mahsus servet vergisi alınmasını düzenleyen Varlık Vergisi Kanunu, 11 Kasım 1942 tarihinde TBMM’de 350 milletvekilinin oybirliğiyle kabul edilmiş ve yürürlüğe girmiştir. Milli Korunma Kanunu’nun yerini alacak Varlık Vergisi Kanunu, Başbakan Şükrü Saraçoğlu hükümetinin Türk burjuvazisi oluşturma yolundaki bir icraatı ve devletin Türkiye halklarını Türkleştirme politikalarının bir basamağıydı.

Varlık Vergisi mükelleflerinin %87’si, nüfusun %3’ünü oluşturan Hristiyan ve Musevi azınlıklardan oluşmaktaydı. Bu yurttaşlardan Müslümanlardan misliyle farklı olarak, %50 oranında vergi alınmaktaydı. Varlık Vergisi kapsamında 315.000.000 TL vergi toplandığı, toplanan verginin 280.000.000 TL’sinin ise Hristiyan yurttaşlara ödetildiği bilinmektedir.

İkinci Dünya Savaşı’nın yokluk yıllarında Varlık Vergisi’yle, Hristiyan ve Musevi vatandaşlarımız bir yıkım daha yaşadı. Yıkıcı vergiyi ödeyemeyen vatandaşlar arasında; Türkiye’yi terk etmek zorunda kalanlar, vergiyi ödemek için mallarını yok pahasına haraç-mezat satanlar, işlerini, tüm varlıklarını, hatta hayatlarını kaybedenler oldu. Vergiyi ödeyebilecek güce sahip olmayan Hristiyanlar ve Museviler, 27 Ocak 1943 tarihinden itibaren Eskişehir’in Sivrihisar ve Erzurum’un Aşkale ilçelerindeki çalışma kamplarına gönderilmek üzere bazı merkezlerde toplandılar. Dedem dâhil 1229 kişi Aşkale’deki kamplara gönderilerek, mükellef tutuldukları Varlık Vergisi’ni ağır iklim şartlarında ve büyük baskılar altında bedenlen çalışarak ödemek zorunda bırakıldı. Çalışmak için gönderilenler arasından 21 kişi yaşamını kaybetti. Sorumlu tutuldukları vergiyi çalışarak ödeme kuralı ise sadece Hristiyan ve Museviler için getirilmişti.

Vergilendirilen gruplar arasında en fazla vergi yükünün azınlıklara yüklenmiş olması, onların Türkiye Cumhuriyeti tarihinde hiçbir zaman “eşit yurttaş” olarak görülmediğinin en büyük işaretlerinden biridir. Bu acı ve adaletsiz durum, kendisini 13 yıl sonra 6-7 Eylül 1955 tarihinde tekrar göstermiştir. Türkiye’de tutunmaya çalışan son azınlıklar da, bu iki vahim olay ile yaşadıkları topraklarda eşit yurttaş olma umudunu yitirmiştir. 1927 yılında Hristiyan ve Musevi azınlıkların oranı, toplam nüfus içinde % 2,78 iken, günümüzde yaklaşık % 0,8 seviyesine inmiştir.

Sonuç olarak, birçok ölüme, yoksulluğa ve en önemlisi azınlıklar için Türkiye’de eşit yurttaşlığa dair umudun yok olmasına neden olan icraatlardan biri olan Varlık Vergisi, günümüzde hala tüm yönleriyle araştırılmamış, azınlıkların bu uygulama sonucunda yaşadığı

mağduriyetler ve ortaya çıkan adaletsizlikle yüzleşilmemiştir. Bu bağlamda, Varlık nedeniyle oluşan hak ihlallerinin araştırılması ve adaletin sağlanarak Türkiye halklarının birlikte, adilce yaşama iradesinin ve umudunun tekrar canlanabilmesi için bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

1	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
2	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
3	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
4	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
5	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	
6			
7	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
8	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
9	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
10	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	SİİRT	
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
12	HABİP EKSİK	İĞDIR	
13	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
14	AHMET ŞIK	İSTANBUL	
15	PERO DUNDAR	MARDİN	
16	TUMA ÇELİK	MARDİN	
17	RIDVAN TURAN	MERSİN	
18	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	
19	MENSUR IŞIK	MUŞ	
20	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	